

Több tízezer az Árpád-ünnepen

(Folytatás az 1. oldalról.)
 A világtörténelem számos híres népe, eltűnt volna nyomtalanul a népvándorlás korának nagy forgatagában.

A másik esemény, amelyre a mai napon visszaemlékezünk, a világtörténelem mértékével mérve szinte tegnap történt, 32 évvel ezelőtt. Annak a nevezetes napnak a főszereplői közül még sokan élnek közöttünk — és gondolom, talán itt vannak közülük néhányan mostani ünnepi ülésünkön is. Sokan vagyunk itt most, akiknek személyes emlékei fűződnek a földosztáshoz, szerepe, hatása pedig valamennyiünk személyes emléke, hiszen ez már a mai életünknek, jelen korunk kezdetének felmérhetetlen jelentőségű eseménye volt.

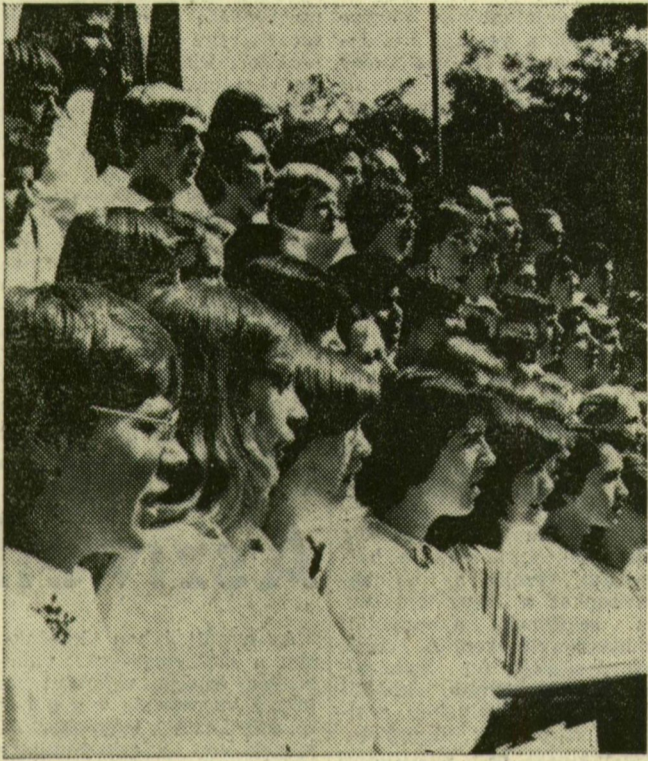
A pusztaszeri első országgyűlés hagyománya szerint honfoglaló Árpád a vezérei és a nemések között osztotta föl a földet. Az anyaföld, a termő élet hordozója, a tápláló és megtartó erő, amely a földből élő parasztembernek magát az életet jelenti, ilyenformán a jog szerint nem azt illette meg, aki azt megművelte, gondozta, termővé tette, hanem hasznát egy kiváltságos kisebbség élvezte. Tudjuk, az adott korban és után még hosszú évszázadokig ez a társadalmi berendezkedés volt a történelmileg járható egyetlen út. A gazdasági-társadalmi viszonyok fejlettsége csak ezt a lehetőséget engedte. De világosan kell látnunk azt is, hogy a földművelők tömege sohasem nyugodott bele ebbe az állapotba, nem tekinthette megváltozhatatlannak a rab-szolgaságon, a roboton, a bémunkarendszeren és a magántulajdonon alapuló kizsákmányolást. Nem tűrte a végtelenségig a társadalmi egyenlőtleniséget és a fokozódó elnyomást. Számítatlan parasztfelkelés, lázadás mutatja ezt a harcot. A földért, a kizsákmányolás nélküli társadalomért folytatott osztályküzdelmek, és a nemzeti lét fenntartásáért, a függetlenségért vívott harcok képezik nemzetközi történelmünk ezer évének tartalmát. És az a tény, hogy a történelmi igazságszolgáltatás a földosztással kezdődött, és az ország felszabadulása után a szocialista társadalom építésével folytatódhat, joggal avatta ezt a történelmi tettet mára kortársak gondolatvilágában is „második honfoglalás” napjává.

Ahhoz, hogy a magyar nemzet végre révbe érhesen, új osztálynak kellett jönnie a nép vezetésére. Olyan osztálynak, amely céljai megvalósulása egyidejűleg az összes dolgozó érdekét szolgálja. Ezt teljesíti ma az osztály, amely saját érdekeivel egyidejűleg az összes dolgozókat érdekelni képes, amely időkben, és híven tudja szolgálni a társadalmi felszabadulást, a nemzeti függetlenséget és a népek barátságának ügyét. Ilyen osztály a munkásosztály, és ezért vezeti ma az egész népet, a nemzetet történelmi útján.

A pusztaszeri második honfoglalás szinte új honfoglalás-sorozatokkal bővült ki. Társadalmi fejlődésünk szempontjából döntő jelentőségű volt az a fordulat, amely itt, Pusztaszeren is kezdetét vette 1960-ban, amikor az 1945-ben felosztott negyvenezer holdas volt Palavicinai birtok egykori cselédei megindultak a közös út felé; e dátum egyszerűen egész mezőgazdaságunk szocialista átszervezésének történelmi jelentőségű korszakára is utal.

Ma már alig akadna valaki, még ellenségeink között is, aki kétségbe vonná ennek a lépésnek szükségességét.

A fejlett ipar, a nagyüzemi mezőgazdaság megteremtése, az anyagi javak termé-

A vásárhelyi énekkar

lése egyre nagyobb üteműnek megvalósítása, dolgozó népünk egészére kiterjedő életszínvonal-emelkedése, általában a szocialista társadalmunk építésében elért eredményeink már a mi munkánk, tevékenységünk nyomán született történelmi jelentőségű események.

Pártunk, munkásosztályunk, mint társadalmunk vezető ereje, a nemzeti érdekek kifejezője, hazánk minden haladó történelmi hagyományának öröke és folytatója, nemzeti múltunk valódi értékeinek letéteményese. A szocialista társadalom építése során kötelességének tartja figyelembe venni egyszerűen a nemzeti sajátosságokat, országunk adottságait, másrészt a szocializmus építésének nemzetközileg közös, fő törvényszerűségeit. Pártunk azt vallja, hogy a hazafiság elválaszthatatlan a proletár internacionalizmustól, s e két eszme a szocializmus iránti elkötelezettség két oldala. A proletár internacionalizmus alapvető ismérveinek tekintjük a mai viszonyok között a nemzeti és a nemzetközi érdekek egyeztetését, az egymásra való törekvést; az egymás kölcsönös támogatását, az elvtársi együttműködést, a legfőbb politikai kérdésekben a kollektív állásfoglalás és cselekvés kialakítását a testvérpártok önállósága, egyenlősége és önkéntes együttműködése alapján. A nemzetközi kommunista mozgalom újabb tapasztalatai bizonyítják a rendszeres kétoldalú és sokoldalú véleménycserének a nyugalom alapját képező marxista-leninista elmélet közös erőfeszítéssel történő továbbfejlesztésének, ideológiai együttműködésünknek, a tapasztalatok általánosításának különleges fontosságát.

A párt a szocialista nemzeti egység politikáját folytatja. Ez a szövetségi politika legszélesebb kifejezési formája. A szövetségi politika kiteljesedése mutatja előrehaladásunk mértékét. A szocialista nemzeti egység a legalapvetőbb közös érdekekben, a szocializmus, a haladás, a béke, a nemzeti fel-emelkedés közös óhaján és a célok közös megoldásán nyugszik.

A fejlett szocialista társadalom lényegéhez tartozik a munkásosztály vezető szerepe, a legszélesebb tömegek bevonása az építőmunkába, és a hatalom gyakorlásába, a szocialista demokrácia, a különböző társadalmi osztályok és rétegek közeledése, a város és a falu, a fizikai és a szellemi munka közötti különbségek csökkentése.

Mindezeknek a nagy társadalmi politikai feladatoknak a megoldása szorosan összefügg kulturális életünk

fejlődésével, a szocialista kulturális forradalom további kibontakoztatásával. Nemzeti kultúránknak jelentős szerepe van abban, hogy be tudunk illeszkedni és fenn tudunk maradni itt, Európa közepén anyanyelvünkkel, saját kultúrával, önálló népként. A társadalmi és függetlenségi harcok sajátos, egyéni értékkel, színekkel gazdagították kultúránkat, és a harcok közepette született meg a felismerés: a kultúrát az egész nép kincsévé

Egész napos műsor, szórakozás

A politikai nagygyűlés Nagy István zárszavával és az Internacionáléval ért véget. A közönség soraiban foglalt helyét ezután Losonczi Pál, és végignézte a kulturális műsort. Az emlékmű melletti színpadon bemutatott színvonalas műsorban közreműködött a Magyar Néphadsereg helyőrségi zenekara, a hődeművészek városi vegyeskarja és a Bethlen Gábor gimnázium énekkara, valamint az EDOZS Szeged táncegyüttese, Hegyes György, Lányi Lajos, Steiner Béla és Nagy Albert vezetésével. A kulturális műsort most is a megyei módszertani intézet rendezte.

Az ünnepség magas rangú vendége ezt követően rövid sétát tett az emlékparkban, megtekintette a mezőgazdaságunk fejlődését illusztráló majdani állandó kiállítás már összegyűjtött darabjait, köztük a Horváth Imre tulajdonát képező, leleménnyel szerkesztett univerzális mun-

kell tenni, a nép művelődése nélkül a nemzet nem léphet előre, nem fejlődhet tovább.

1945-tel elkezdődött új honfoglalás-sorozatok közé tartozik az is, hogy az oktatás, a művelődés lehetősége a széles dolgozó tömegek számára vált lehetővé. A különböző oktatási formák és a népművelési tevékenység révén jelentősen emelkedett népünk általános és szakmai műveltségének színvonalára, s ma a közművelődési határozatok és a kultúra, a tudomány fejlesztésére irányuló különböző terveink révén elmondható, hogy a nagy szellemi honfoglalás korszakát éljük.

Ezt követően a tudományos kutatás és társadalmi termelés kapcsolatát elemezte, majd befejezésül ezeket mondogta:

— A Csongrád megyeiek kezdeményezéséből országos jelentőségű ügy lett. Az, hogy Pusztaszer tartalmi szimbólumával közös kincsünk és maradó értékünk, kifejeződik abban is, hogy a Nemzeti Emlékpark kialakítását és gondozását végző emlékművelés vezetését az ország legmagasabb állami tisztiségének viselője, az Elnöki Tanács elnöke látja el.

— Valóban nekünk, a ma élő nemzedéknek kötelessége, hogy az egész nemzet méltó történelmi emlékhelyévé tegyük az első magyar országgyűlés hiteles helyét, államiságunk bölcsőjét, így állítva méltó emléket nemzeti múltunknak, de kifejezésre juttatva azt is, hogy e helyet tekintjük a „második honfoglalás”, a földosztás hivatals emlékhelyének is.

Konzervgyár a paradicsomban

Ha csak a hozzánk érkező levelekből és telefonhívásokból ítélünk meg idej termésünket, akkor is maradhat a cím: valósággal bekerítették augusztus második felében paradicsomos kocikkal a Szegedi Konzervgyárat, és akár falugyűlést is lehetett volna tartani a domaszéki, vagy mórhalalmi átvevőhelyek körül. A szegedi nagy árvíz után maradt néhány tábla a házak falán, jelezvén, eddig ért a víz — a paradicsomárdat hírel hallva azt kérdeztem a konzervgyár vezetőitől: meddig ér most a paradicsom? Úgy tűnik, az első hullámok után „beállt” a feszült igyekezettel végzett munka állandó szintje, az a választ kaptam, a közvetlen veszély elmúlt. Naponta körülbelül 60 vagon paradicsomot dolgoznak föl, napi három műszakban, és 10—10 vagonnal adnak el a kecskeméti, a nagykőrösi és debreceni gyárnak.

— A többi gyárunk nem tud segíteni?

— Ők is nekünk kínálják a paradicsomot. Naponta telerakják és telefonúzenetek váltják egymást, ha valahol egyetlen vagonnal fogadni tudnak, már küldjük.

— Megszűnt a sorbanállás. Mi történt?

— Öróra ütemeztük az átvételt. Ahogy gyorsvonatra se mennek az emberek, csak ha jön a vonat, ide is akkor jönnek, amikor itt az ideje. Akkor viszont kése-delem nélkül átvesszük, ők is jól járnak, mi is.

— Látszólag valóban egyszerű, de az aggodalom marad: mi lesz azzal, amit nem tudnak átvenni?

— Erős elhatározásunk, minden paradicsomot átvevünk.

— És ha várakozás közben megromlik?

— Ha elhiszik a termelők, hogy nem marad a nyakukon, megszűnik az izgalom, nem szedik le napokkal előbb, a szarván pedig kibírja. Az átvétel garanciája természetesen pénzbeli garanciát is jelent.

— Csak az a veszély fenyeget, hogy időközben alacsonyabb osztályba érik a paradicsom.

— A főlvasárlás mostani üteme kizárja ezt a veszélyt. Más megoldás különben is elképzelhetetlen, a kéthónapos paradicsomszezon két hét alatt nem lehet lebonyolítani.

— A lényeg tehát: nem megy veszendőbe és nem jár rosszul a termelő. De mit csinál a gyár vele?

— Nincs eladhatatlan zöldség és gyümölcs. A Szovjetunió és a nyugati országok egyaránt szívesen vásárolnak tőlünk. Főzünk lecsót, savanyítunk hámozatlan pa-

radicsomot, vegyes-darabos savanyúságot, és természetesen továbbra is készítünk sűrített paradicsomot is. Hangsúlyozzuk, szükségünk van a paradicsomra és a paprikára is.

A konzervgyári irodistától azt vállalták, hogy egy héttel „lent” a gyárban dolgoznak. Benák Lászlóné most öltöztet át gumicsizmából, bokkáig érő köpenyből és hosszú kötényből utcai ruhába, indulna haza, amikor megkérdeztem. Időlelemző ő, ismertebb néven normás, mi más kérdezhetnék tőle:

— Milyen a norma, közelről nézve?

— Amit két héttel ezelőtt asztal mellett megállapítottam, azt kell most teljesítenem. Délelőtt 10 órakor már úgy éreztem, nem kapok levegőt. Mellettem dolgozik egy háromgyerekes asszony, ő vicceket is tud mesélni, kedve is van hozzá, nekem hallgatni sincs erőm. Ma nyolcvan mázsa paradicsomot töltöttem üvegekbe.

— Miért csinálja?

— Ha dömping van, nem lehet más dolga a gyárnak, föl kell dolgozni. Ha minden hónap harmadikán tartjuk a munkánkat fizetésért, nem hagyhatjuk veszni azt, amiből jön a pénz.

— Az iroda addig leáll?

— Most szépen szatyorbakom a papírokat, hazaviszem, és otthon megcsinálom. Fizetésnek lenni kell, nem mondhatjuk a munkásoknak, várjanak türelemmel, mert nyakig vagyunk a lecsóban.

— Kereset?

— A rendes fizetésre napi 50 forint jön.

— Szereti a paradicsomot?

— Rá se tudok nézni. Hétfőn hoztam kettőt hazulról uszonnára, azt hittem, szükségem lesz rá. A nyolcvan mázsa mellett nem volt kedvem ahhoz a kettőhöz hozzányúlni.

Fekete Istvánné a konyhában dolgozik, de kezdés előtt és déli mosogatás után paprikás ládák mellé áll, sok más asszonnyal egy sorba, és villámgyors mozdulatokkal „fürja” a paprikát, szedi a magját.

— Kereset?

— Kilónként 35 fillér, és a túlóra.

— Teljesítménye?

— Kétszeri nekifutással tegnap négy mázsa és há kiló.

Most is bejöhet bárki a gyárba, egyezséget köthet, és annyit dolgozhat, amennyire kedve van. Nem számít, mikor jön, mikor megy, a teljesítménye szerint fizetik. Vastag húsú, szép a cecel paprika, sokat nyom, a gyors kezű asszonyok szépen kereshetnek.

A régóta húzóódó rekonstrukció elkerülhetetlenül észbe jut annak, aki a konzervgyár csarnokait látja. Erőlködik az üzem, gépnek és embernek egyformán nagy megterhelés az idej jó termés. Hallani, jövőre működik már két, 35 vagonos föld-dolgozó gépsor, és készül egy Mórhalmon és Forráskúton is. A mostani dömping sokszorososan aláhúzza a kíván-ságot: a beruházások nem késhetnek.

Horváth Dezső

Társadalom-tudományi ülészak

A magyar-szovjet társadalomtudományi együttműködési bizottság II. ülészakára Budapestre érkezett Pjotr Nyikolajevics Fedoszejev akadémikusnak, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája alelnökének, a bizottság szovjet tagozata elnökének vezetésével a szovjet társadalomtudósok küldött-sége. A delegációt Friss István akadémikus, a bizottság magyar tagozatának elnöke és a magyar tagozat vezetői, valamint Nagy Mária, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság főtárgya fogadták a Ferihegyi repülőtérben. Jelen volt Vlagyimír Jakovlevics Pavlov, a Szovjetunió magyarországi nagykövete.

KGST-szekcióülés Szegeden

Tegnap délelőtt Szegeden a Technika Házában kezdte meg munkáját a KGST közlekedési állandó bizottsága IV. szekciójának ez évi 8. ülészaka. A szekció munkájában részt vesznek a Szovjetunió, a Német Demokratikus Köztársaság, Lengyelország, Csehszlovákia, Bulgária, Románia, Kuba és Mongólia közúti forgalombiztonsággal foglalkozó ország delegációi. A magyar kül-dötség vezetője Tóth Ferenc rendőr ezredes, az Országos Rendőr-főkapitányság Közbiztonsági és Közlekedési Osztályának helyettes vezetője, s tagja a magyar delegációnak dr. Benedek Tibor, a Volán 10. sz. Válla-

lata kereskedelmi és áruforgalmi főosztályának vezetője is. A szocialista országok közötti forgalombiztonsági tanácskozását dr. Kócsin Mihály, a megyei pártbizottság első titkára nyitotta meg, jó munkát kívánva a megyénkbe érkezett külföldi szakembereknek a megyei pártbizottság, a megyei tanács, Szeged város pártbizottsága, valamint Szeged megyei város tanácsa nevében. Jelen volt, s üdvözölte az ülészak munkáját Ladvánszky Károly belügyminiszter-helyettes és Földvári László, a közlekedés- és postaügyi miniszter helyettese is.

Épülő kórház

Új létesítményekkel gyarapodik az egészségügyi hálózat. A főváros határában épül a Pest megyei Tanács kórháza. A gödöllői járás betegeit gondozó intézményben egyszerre 580 rászorulólt ápolhatnak majd.